

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten.



HET ADAPTATIESYNDROOM VAN SELYE

Het adaptatiesyndroom eindigt volgens SELYE altijd met uitputting; dan worden er relatief te weinig schorshormonen geproduceerd. SELYE werkt met proefdieren, welke aan één zijde nephrectomie hebben ondergaan. Wanneer hij deze dieren DOCA en Na toedient, ontstaat oedeem, stijgt de bloeddruk, ontstaat nephrosclerose; ziekte ontstaat door te geringe productie der schorshormonen (meestal) of door te overvloedige; zwangerschapstoxicose en -hypertensie ontstaan door te kleine productie, door uitputting. Dit klopt niet met de klinische verschijnselen. Zou eclampsie door gebrek aan schorshormonen ontstaan, dan zouden oedemen en bloeddruk bij een aanval afnemen; in werkelijkheid nemen beide dan juist toe. De symptomen van een eclampsie-aanval worden het best verklaard door een bijnierschorshyperfunctie, automatisch gevolgd door merghyperfunctie (adrenaline en noradrenaline). Bij de ziekte van Addison zien wij het omgekeerde: geen schorshormonen, en dan ook geen merghormonen, ook niet geproduceerd door chromaffine weefsel buiten de bijniereen gelegen.

Bij zwangerschapsintoxicatie is de toestand gecompliceerder dan bij de talrijke aandoeningen waarbij cortison of ACTH, met een meestal tijdelijk succes, is toegepast, door de aanwezigheid van de placenta, een ACTH-producent. Wil men, naar analogie, bij deze aandoeningen laten gelden, hetgeen bij zwangerschapsintoxicatie gebeurt, dan moet men de volgende verklaring, als zijnde mogelijk, ook overwegen: Bij deze aandoeningen bestaat geen uitputting, ook niet als er bijnier-apoplexie is (bij pancreas-apoplexie worden grote hoeveelheden enzymen gevormd en voldoende insuline), doch steeds hyperfunctie van schors en merg, waardoor het ziektebeeld wordt veroorzaakt, onder invloed van het ziekmakende agens. Cortison en ACTH remmen deze hyperfunctie af, zo sterk, dat af en toe atrophie der bijnierschors wordt waargenomen. De „side-effects” zijn de verschijnselen, welke de schorshormonen altijd in de periferie aan de capillairwanden veroorzaken: uittreden van serum, Na en albumine uit de bloedbaan in het cel-interstitium, automatisch gevolgd door stroombaanvernauwing door merghormonen en dus bloeddrukverhoging. Door inspringen van andere regulaties (schildklierhyperfunctie) komen oedemen soms minder tot ontwikkeling of de bloeddrukverhoging wordt gemaskeerd doordat de merghormonen voorlopig in het merg opgeslagen blijven, om bij bijzondere aanleiding in het serum te worden uitgestort, waar deze hormonen snel worden vernietigd. Niet onvermeld mag blijven, dat ANSELMINE in 1931 reeds de bijnier-hypertrophie heeft beschreven welke ontstaat door injecties van hormoon uit hypophysevoorkwab (*Berl. klin. Wschr.* 1931).

Amsterdam, 21 Juni 1954

R. SCHUURMANS

EEN EENVOUDIG HULPMIDDEL IN DE VERLOSKUNDE

Bij het hechten van een ruptuur van de bilnaad bleek mij een „ondersteek” of „slof” in een schone luier gewikkeld, omgekeerd onder het bekken van de kraamvrouw geschoven een verrassend goed hulpmiddel te zijn. Het moeizaam improviseren van een dan nog vaak bedenkelijk dwarsbed vervalt en men krijgt zonder enige moeite:

- 1e. een gemakkelijke ligging van de kraamvrouw,
- 2e. een schone, stevige „operatietafel”,
- 3e. doordat een lichte „Trendelenburg” ontstaat, een zeer geringe bloeding in het operatiegebied, en
- 4e. wat het belangrijkste is: de perineum-scheur wordt onverwacht goed zichtbaar.

Daar ik van deze methode niet eerder hoorde, leek het mij nuttig voor de practici hiervan in het kort melding te maken; het is ruim de moeite waard het te proberen.

Bergen (N.H.), 24 Juli 1954

A. H. VAN GELDER